

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛУЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО СТУДЕНТІВ, АСПРАНТІВ,
ДОКТОРАНТІВ ТА МОЛОДИХ ВЧЕНИХ ЛНТУ
ЄВРОПЕЙСЬКИЙ АНАЛІТИЧНИЙ ЦЕНТР
ФЕДЕРАЦІЯ АУДИТОРІВ, БУХГАЛТЕРІВ І ФІНАНСИСТІВ АПК УКРАЇНИ
ННЦ «ІНСТИТУТ АГРАРНОЇ ЕКОНОМІКИ» НААН УКРАЇНИ
ВОЛИНСЬКИЙ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ЕКСПЕРТНО-
КРИМІНАЛІСТИЧНИЙ ЦЕНТР МВС УКРАЇНИ
УНІВЕРСИТЕТ НАЦІОНАЛЬНОГО І СВІТОВОГО ГОСПОДАРСТВА
ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ БРАГАНСИ
СТАРОПОЛЬСЬКА ВИЩА ШКОЛА В КЕЛЬЦЕ
БРЕСТСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІНСТИТУТ ТУРИЗМУ, ПІДПРИЄМНИЦТВА І СЕРВІСУ**

25-26 червня 2021 року, м. Луцьк

**СУЧАСНІ КРИЗОВІ ЯВИЩА В ЕКОНОМІЦІ ТА
ПРОБЛЕМИ ОБЛІКОВОГО, КОНТРОЛЬНОГО ТА
АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ
ПІДПРИЄМСТВОМ**

Тези доповідей XIII Міжнародної науково-практичної конференції

**MODERN CRISIS PHENOMENA IN THE ECONOMY AND
PROBLEMS OF ACCOUNTING, CONTROL AND
ANALYTICAL SUPPORT OF ENTERPRISE MANAGEMENT**

Abstracts of the XIII International Scientific Conference

**СОВРЕМЕННЫЕ КРИЗИСНЫЕ ЯВЛЕНИЯ В
ЭКОНОМИКЕ И ПРОБЛЕМЫ УЧЕТНОГО,
КОНТРОЛЬНОГО И АНАЛИТИЧЕСКОГО
ОБЕСПЕЧЕНИЯ УПРАВЛЕНИЯ ПРЕДПРИЯТИЕМ**

Тезисы докладов XIII Международной научно-практической
конференции

Випуск 13

Інформаційно-видавничий відділ Луцького НТУ
Луцьк – 2021

*Рекомендовано до друку
Науково-технічною радою Луцького національного технічного університету,
протокол № 1 від 21.09.2021 р.*

Редакційна колегія: **головний редактор** – д.е.н., професор *Вахович І.М.* (Україна); **відп. редактори** – к.е.н., доцент *Чудовець В.В.* (Україна); к.е.н., доцент *Камінська І.М.* (Україна); д.е.н., професор *Голян В.А.* (Україна); д-р, професор *Башева С.А.* (Болгарія); д-р, професор *Гжегож Зажонц* (Польща); д-р, професор *Луїс Фролен Рібейро* (Португалія); к.е.н., доцент *Бабіч І.І.* (Україна); к.е.н., доцент *Бродська І.І.* (Україна); к.е.н., доцент *Гаврилюк О.О.* (Україна); к.е.н., доцент *Голячук Н.В.* (Україна); к.е.н., доцент *Жураковська І.В.* (Україна); к.е.н., доцент *Зеленко С.В.* (Україна); к.е.н., доцент *Карімов Б.Х.* (Таджикистан); к.е.н., доцент *Кивачук В.С.* (Білорусь); к.е.н., доцент *Московчук А.Т.* (Україна); к.е.н., доцент *Нужна О.А.* (Україна); к.е.н., доцент *Писаренко Т.М.* (Україна); к.е.н., доцент *Савош Л.В.* (Україна); к.е.н., доцент *Сидоренко Р.В.* (Україна); к.е.н., доцент *Талах В.І.* (Україна); к.е.н., доцент *Талах Т.А.* (Україна); к.е.н., доцент *Ткачук І.М.* (Україна); к.е.н., доцент *Тлущкевич Н.В.* (Україна).

С 78 **Сучасні кризові явища в економіці та проблеми облікового, контрольного та аналітичного забезпечення управління підприємством:** матеріали XIII Міжнародної науково-практичної конференції (25-26 червня 2021 р.) / відп. ред. В.В. Чудовець. Вип. 13. Луцьк: ІВВ Луцького НТУ, 2021. 88 с.

У збірнику подано матеріали досліджень, виголошених на XIII Міжнародній науково-практичній конференції «Сучасні кризові явища в економіці та проблеми облікового, контрольного та аналітичного забезпечення управління підприємством», що була проведена кафедрою обліку і аудиту факультету бізнесу та права Луцького національного технічного університету у червні 2021 року. У публікаціях висвітлено шляхи удосконалення теорії обліку в умовах глобалізації економіки; теоретико-методологічні передумови гармонізації системи фінансового обліку та звітності; управлінський облік і контроль через призму філософії конструктивізму; аналітичне забезпечення діяльності суб'єктів господарювання; перспективи розвитку аудиту та економічної експертизи; науково-практичне обґрунтування впровадження інформаційних технологій в облік, аналізі та контролі; проблеми обліку, контролю і аналізу: інституціональний аспект; регіональні і глобальні проблеми розвитку економіки.

Для науковців, аспірантів, студентів і всіх, хто цікавиться актуальними проблемами і перспективами розвитку обліку, оподаткування, контролю, аналізу та аудиту.

Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за підбір, точність наведених фактів, цитат, економіко-статистичних даних, галузевої термінології, інших відомостей.

ЗМІСТ

Бабіч І.І. Складові формування податкової безпеки підприємств аграрного сектору	6
Гаврилюк О.О. Автоматизація бухгалтерського обліку з врахуванням галузевого аспекту	9
Голян В.А., Заставний Ю.Б., Миклуш Т.С. Пріоритети та механізми нарощення потенціалу органічного сільськогосподарського виробництва в умовах децентралізації	11
Голячук Н.В., Голячук С.Є. «Цифрова економіка» у визначеннях науковців та практиків	14
Духневич О.В. Організація державного внутрішнього фінансового контролю в Україні	18
Жураковська І.В. Вплив регулювання аудиторської діяльності на чисельність суб'єктів аудиту та суб'єктів господарювання за організаційно-правовими формами	20
Зеленко С.В. Сучасні тенденції організації фінансового обліку суб'єктів господарювання в Україні	23
Кватирко О.М. Інституціональні засади підвищення конкурентоспроможності лісового сектору регіону в умовах децентралізаційних процесів	25
Корольчук Л.В. Наслідки міграційної кризи для країн Європи	27
Кузьмак О.І. Побудова системи економічного контролю в товаристві	29
Кулинич М.Б., Сафарова А.Т., Писаренко Т.М. Проблеми удосконалення методології бухгалтерського обліку в умовах цифровізації економіки	31
Московчук А.Т. Факторний аналіз в управлінні витратами на оплату праці	33

ВПЛИВ РЕГУЛЮВАННЯ АУДИТОРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА ЧИСЕЛЬНІСТЬ СУБ'ЄКТІВ АУДИТУ ТА СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ ЗА ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВИМИ ФОРМАМИ

З 2014 року Україна впроваджує значні зміни у сфері фінансової звітності та аудиту. Якщо аналізувати весь історичний розвиток аудиту і звітності з 2000 року, то за проміжок 2012-2021 зроблено набагато більше, ніж 2000-2014. Ці зміни зумовлено Підписанням Угоди про асоціацію з ЄС. Відповідно було змінено вимоги до звітності, її оприлюднення, що передбачено Законом України Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні, а у 2018 році введено в дію Закон України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» від 21.12.2017 № 2258-VIII, що кардинально змінило підходи до обов'язкового аудиту фінансово звіту. Це стосується не лише підприємств, фінансова звітність яких підлягала обов'язковому аудиту, а самих суб'єктів аудиторської діяльності. По суті в Україні стали використовуватись положення Директиви 2006/43/ЄС та Регламенту 537/2014, які стосуються реформування аудиту.

«Для більшості компаній України фінансова звітність разом з обов'язковим аудиторським висновком стає надбанням громадськості, оскільки з'являється нова вимога щодо оприлюднення звітності для низки категорій підприємств. Також тепер разом з фінансовою звітністю більшість компаній повинна буде надавати звіт про управління, який відображає стан і перспективи розвитку підприємства і розкриває основні ризики та фактори невизначеності щодо його діяльності» [1].

Однак вже через три роки після змін ми можемо зробити певні узагальнення:

По-перше, вартість аудиторських послуг стала адекватною затратам праці. Якщо раніше багато фірм демпінгували, що дуже впливало на якість, то після нововведень 2018-2020 років проводити обов'язковий аудит можуть тільки фірми, які забезпечать якість робіт:

мають штатних аудиторів, кошти на страхування, проводять контроль якості і т.д. По суті більшість малих аудиторських фірм, які і проводили демпінг, щоб конкурувати з великими фірмами, втратили право проводити обов'язковий аудит

По-друге, ринок аудиту стає все більш монополізованим і професійним. Аудиторські фірми, які проводять обов'язковий аудит, втратили право надавати послуги з ведення обліку на цих фірмах, надання інших суміжних послуг, що дійсно забезпечує дотримання принципів незалежності і об'єктивності (табл. 1).

По-третє, через значні затрати на складання звітності та аудит (складання звітності за МСФЗ для більшості підприємств що підлягають обов'язковому аудит у було запроваджено ще з 2014 року) кількість публічні акціонерні товариств значно скоротилась. По суті це оптимізувало їх управління (табл. 1). Більшість публічних акціонерних товариств – це старі підприємства, частина акціонерів яких ніколи не отримували дивіденди, так як підприємства просто «тримали на плаву» для використання майна.

Таблиця 1

Динаміка підприємств та суб'єктів аудиторської діяльності

Показник	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
акціонерне товариство, шт	23110	15571	15206	14710	14310	13902	13748
з них	1,74	1,39	1,28	1,19	1,10	1,03	0,99
ПАТ, шт.		4149	3122	2186	1727	1418	1280
% ПАТ до загальної кількості підприємств		0,37	0,26	0,18	0,13	0,10	0,09
ПрАТ, шт		3486	4348	5076	5304	5352	5370
% ПрАТ до загальної кількості підприємств		0,31	0,37	0,41	0,41	0,40	0,38
ТзОВ	519607	488205	532401	576554	632231	674437	707403
% ТзОВ до загальної кількості підприємств	39,03	43,54	44,93	46,68	48,69	49,94	50,69
Кількість суб'єктів аудиторської діяльності [5]	1488	1326	1107	1008	959		

*За даними Державної служби статистики України

На сьогодні «підприємства, що становлять суспільний інтерес, публічні акціонерні товариства, суб'єкти природних монополій на загальнодержавному ринку та суб'єкти господарювання, які

Сучасні кризові явища в економіці та проблеми облікового, контрольного та аналітичного забезпечення управління підприємством

здійснюють діяльність у видобувних галузях, зобов'язані не пізніше ніж до 30 квітня року, що настає за звітним періодом, оприлюднювати річну фінансову звітність та річну консолідовану фінансову звітність разом з аудиторським висновком на своїй веб-сторінці (у повному обсязі) та в інший спосіб у випадках, визначених законодавством.

Рис. 1 – Динаміка % ПрАТ та ПАТ у загальній кількості підприємств [6]

Є певні ще суперечності і подальші зловживання щодо аудиту. Зокрема демпінгують при проведенні аудиту звіту керівництва, складання якого передбачено статтею 40¹ Закону України «Про цінні папери та фондовий ринок» від 23.02.2006 № 3480-IV. «Емітент зобов'язаний залучити аудитора (аудиторську фірму), який повинен висловити свою думку щодо інформації..., а також перевірити інформацію... Така інформація включається до складу звіту про корпоративне управління емітента» [5]

Література

1. Аудит по-новому: що чекає бізнес. URL: <https://uteka.ua/ua/publication/news-14-novosti-zakonodatelstva-1-audit-po-novomu-cho-to-zhdet-biznes>
2. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні. Закон України від 16.07.1999 № 996-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14?find=1&text=%D0%B7%D0%B2%D1%96%D1%82+%D0%BF%D1%80%D0%BE+%D1%83%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%BB%D1%96%D0%BD%D0%BD%D1%8F#Text>

3. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність. Закон України від 21.12.2017 № 2258-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19#Text>

4. Про цінні папери та фондовий ринок. Закон України від 23.02.2006 № 3480-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3480-15#Text>

5. Жукова Т.А., Ганус І.С., Плікус І.Й. Аналіз ринку аудиторських послуг в Україні. *Вісник СумДУ. Серія «Економіка»*. № 2. 2019. С. 63-68.

6. Кількість юридичних осіб за організаційно-правовими формами господарювання. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/edrpoj/ukr/EDRPU_2020/ks_opfg/ks_opfg_0220.html

УДК 657

Зеленко С.В., к.е.н., доцент
Луцький національний технічний університет

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ФІНАНСОВОГО ОБЛІКУ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ В УКРАЇНІ

Процес організації бухгалтерського обліку є «унікальним» для кожного підприємства. У практичній площині неможливо знайти кілька підприємств з ідентично організованою системою бухгалтерського обліку. Це пов'язано з тим, що менеджмент підприємств встановлює різні інформаційні запити, головні бухгалтери користуються власним професійним судженням при виборі альтернативних методів оцінки об'єктів обліку, створенні структури бухгалтерії. Також, до факторів впливу відносять структурованість бізнесу, складність бізнес-процесів, чисельність працівників, організаційно-правову форму діяльності, кваліфікацію управлінського персоналу тощо.

Сучасні тенденції розвитку підприємництва в Україні свідчать про постійний ріст попиту на кваліфікованих бухгалтерів. З аналізу ринку праці – пропозицій роботодавців з пошуку бухгалтерів та / або головних бухгалтерів, можемо поділити запити на три умовні категорії:

- «бухгалтер-консультант» - зазвичай запит надходить від підприємств «єдиноподатників», невеликих підприємств-юридичних осіб. Це схема ведення бухгалтерського обліку відома як «бухгалтер на аутсорсинг». При такій схемі бухгалтер віддалено веде податковий облік та в необхідних межах фінансовий облік. Відповідальність за